

Poplatky v ochraně ovzduší: jejich budoucí osud v kontextu připravované EDR

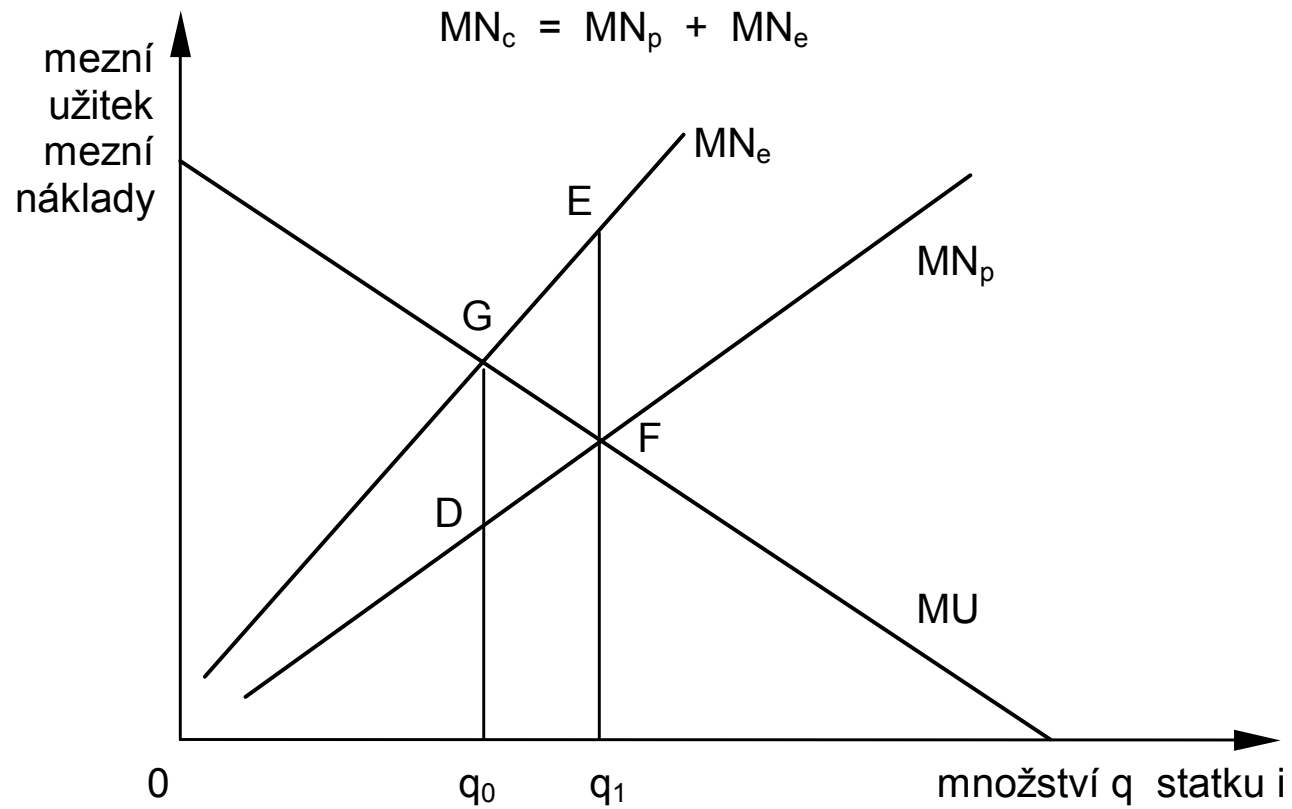
Jiřina JÍLKOVÁ
diskusní seminář IEEP

6. listopadu 2007

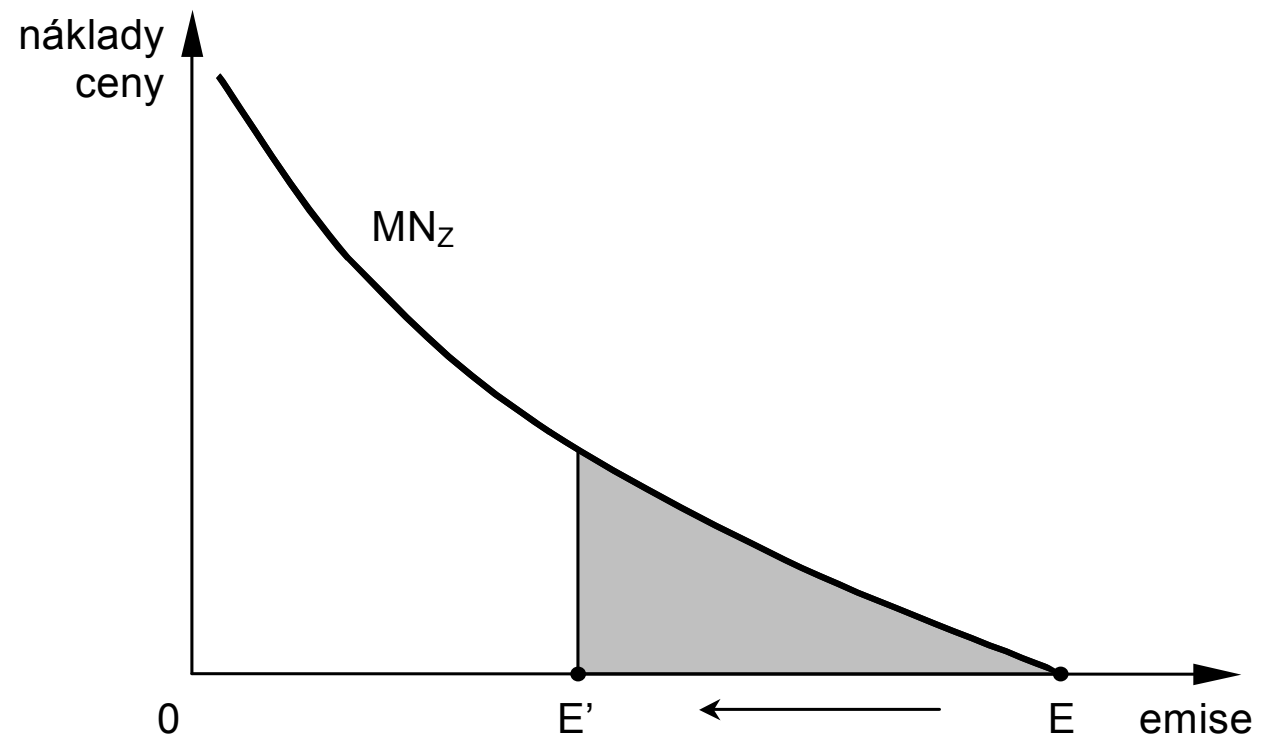
Poplatky v ochraně ovzduší v ČR

- zákon ČNR č. 389/1991 Sb., o státní správě ochrany ovzduší a poplatcích za jeho znečišťování (připravený MŽP ČR)
- zákon o ochraně ovzduší (zákon č. 309/1991 Sb. (připravený Federálním výborem pro životní prostředí)
- Zákon 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Externality a stínová cena

Emisní limit

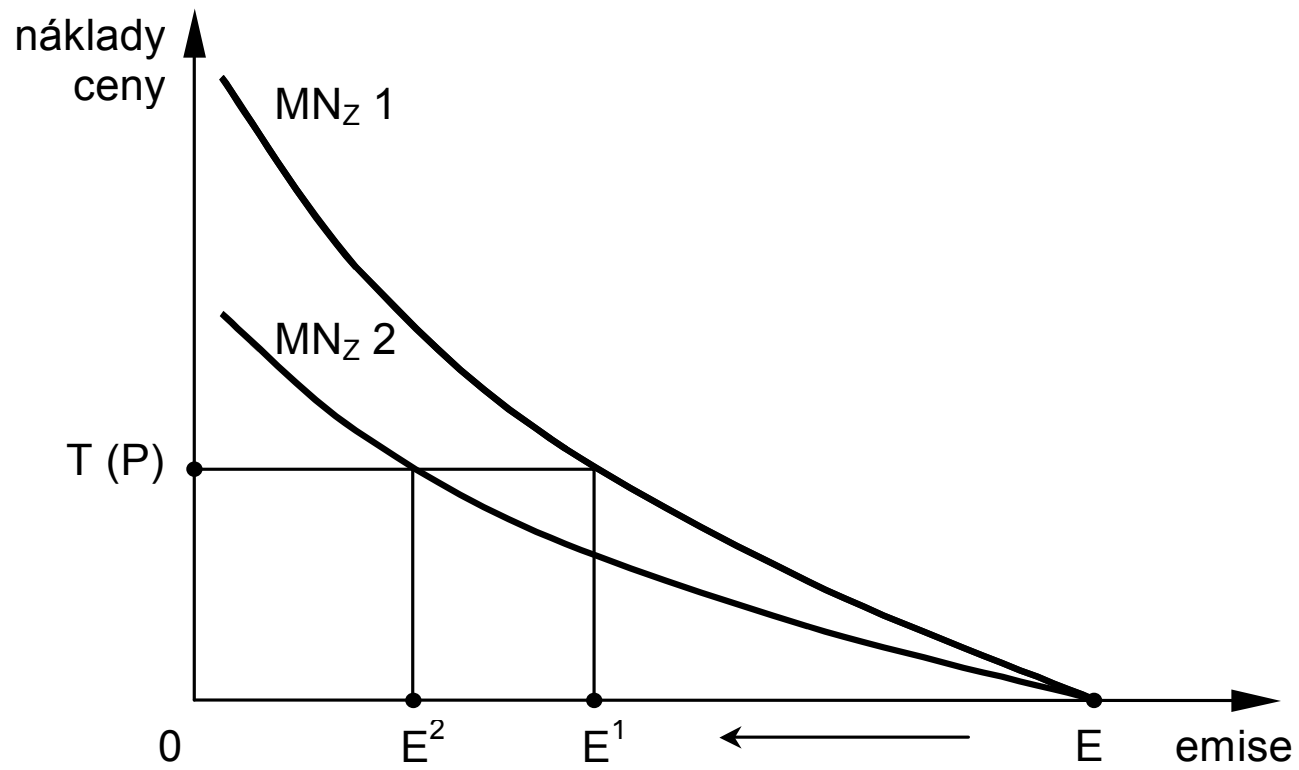
Poplatky

- specifická daň: vynucená platba bez protislužby
- nevyjasněná česká terminologie:
  - Abgabe/ charge + fee – platba daňového typu s motivační funkcí a/nebo do mimorozpočtového fondu
  - Gebuehr – platba za protislužbu

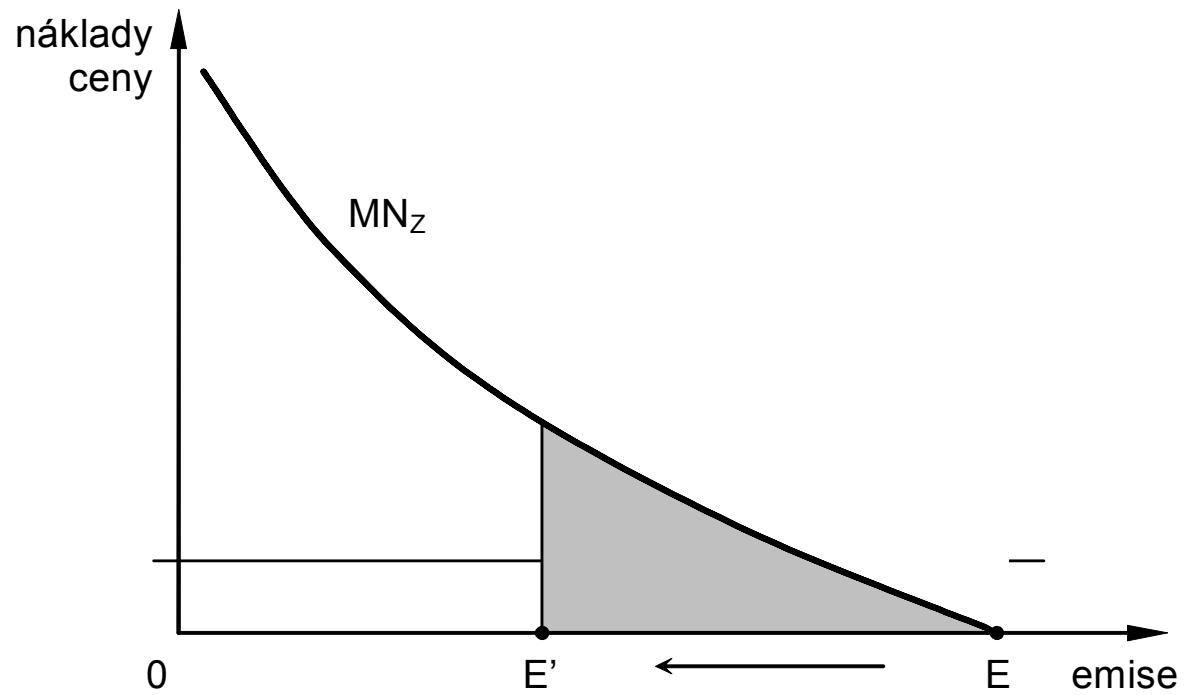
DAŇ S DEDIKACÍ

předmět zdanění: emise znečišťujících látek

Dopad ceny za znečištění

Nástrojový mix v realitě (1)

Nástrojový mix v realitě (2)

- souběh emisních limitů a poplatků
- eliminace nákladově efektivního potenciálu poplatků (cenové stimuly nefungují)
  - vývoj emisí
  - vývoj výnosu z poplatků
- převažuje funkce fiskální

Příjmy SFŽP v roce 2005

Poplatky

- příjmy SFŽP z poplatků za znečištění ovzduší:

420 mil. Kč za rok

- náklady

Náklady výběru poplatků

- transakční náklady
  - a) administrativní náklady (pohled veřejné správy)
  - b) vyvolané náklady

- poměrné složité postupy zjišťování a měření
  - a) metoda přepočteného pracovníka
  - b) dotazníkové šetření

Administrativní náklady poplatků za střední zdroje znečištění ovzduší

- Mizivý fiskální výnos
- Rozptýlenost správy
  - obecní úřady obcí s rozšířenou působností
  - finanční úřady /celní úřady
- výnos směřuje do SFŽP
- centrální úřady

Podíl admin. nákladů výběru daní v ČR k daňovému výnosu

- Daň z příjmů fyzických osob 1,17 %
- DPH 0,67 %
- Daň z nemovitostí 17,7 %
- Daň dědická 165,8 %
- Daň darovací 36,6 %
- Clo 1,00 %
- Zdravotní pojištění 2,18 %
- Sociální pojištění 0,40 %

Celkové administrativní náklady za střední zdroje znečištění ovzduší

	2003	2004	2005
Výnos (tis. Kč)	31588	25275	25707
• Administrativní náklady na úrovni ÚFO (tis. Kč)	4826	4967	4663
• Administrativní náklady na úrovni pověřených obcí (tis. Kč)	29156	30826	32886
Celkem (tis. Kč)	33982	35793	37549
Relativní administrativní náklady (%)	108	142	146
Citlivostní analýza			
• Dolní limit (%)	86	113	117
• Horní limit (%)	129	170	175

Vyvolané náklady

30 firem – střední zdroje

Mzdové náklady

0.8 pracovníka

Speciální software

Měřicí zařízení

Outsourcing

Firma a relativní vyvolané náklady

- Objem poplatků
  - do 500 000 Kč 54 % rel. vyvolané náklady
  - Nad 1. mil. Kč 17 % rel. vyvolané náklady
- Velikost tržeb
- Počet zaměstnanců
- Váha poplatku na celkové sumě odvedených poplatků
  - 29 – 30 %

Vyvolané náklady na 1 střední zdroj

	2003	2004	2005
Výnos (tis. Kč)	31 588	25 275	25 707
Počet středních zdrojů	28 002	26 544	25 268
Průměrný odvedený poplatek za 1 střední zdroj (Kč)	1128	952	1017
Vyvolané náklady na 1 střední zdroj (Kč)	359	303	324

Závěr

- Poplatky ze středních zdrojů jsou výzvou pro změnu
- Diskuse problému dvojího „zdanění“ v souběhu spotřebních daní a emisního obchodování pro některé komodity a zdroje
- Několik variant řešení

Varianty

- Zvýšení poplatků ze středních zdrojů
- Zrušení poplatků ze středních zdrojů a zvýšení poplatků z velkých zdrojů
- Změna poplatků na emisní daň
- Zabudování environmentálních stimulů do jiných daní

Děkuji za pozornost.

jilkova@ieep.cz